

Ολυμπισμός.

Μια σύγχρονη εφεύρεση, μια αρχαία κληρονομιά

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024 – 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024
GALERIE RICHELIEU

Δελτίο Τύπου Φεβρουάριος 2024

Με αφορμή τους τρίτους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες στο Παρίσι το 2024, το Μουσείο του Λούβρου προσκαλεί τους επισκέπτες να ανακαλύψουν την γένεση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων και τις εικονογραφικές πηγές τους στα τέλη του 19ου αιώνα, να κατανοήσουν το πολιτικό πλαίσιο, καθώς και με ποιον τρόπο οι διοργανωτές τους προσπάθησαν να επανεφεύρουν τους αγώνες της αρχαίας Ελλάδας.

Η έκθεση αποκαλύπτει τις ρίζες αυτού του παγκόσμιας σημασίας γεγονότος: εκτός από τον Pierre de Coubertin, πολλές εξέχουσες προσωπικότητες Ελλήνων και Γάλλων βρίσκονται πίσω από το μεγαλύτερο και πιο αγαπητό αθλητικό γεγονός όλων των εποχών. Μαζί τους ήταν και ο Émile Gilliéron (1850-1924), ένας ελβετικής καταγωγής ζωγράφος που σπούδασε στην Σχολή Καλών Τεχνών στο Παρίσι και σύχναζε στο Λούβρο, όπου και σχεδιάζει μερικά από τα κορυφαία έργα που εκτίθενται στο Μουσείο. Αφού μετεγκαταστάθηκε στην Ελλάδα και ορίστηκε επίσημος καλλιτέχνης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 1896 και της Μεσολυμπιάδας του 1906, εμπνεύστηκε από τις ανακαλύψεις που έγιναν κατά την διάρκεια των μεγάλων ανασκαφών της εποχής για να δημιουργήσει τα κύπελλα των νικητών. Χρησιμοποιώντας τις πιο σύγχρονες τεχνικές αναπαραγωγής, σχεδίασε τα εποπτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την επικοινωνία του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, κυρίως γραμματόσημα και αφίσες.

Χάρη στον δανεισμό του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ), το Μουσείο του Λούβρου εκθέτει το πρώτο Ολυμπιακό Κύπελλο, γνωστό ως Κύπελλο Bréal : πρόκειται για επινόηση του ακαδημαϊκού Michel Bréal που φιλοτεχνήθηκε από Γάλλο χρυσοκόο για τον νικητή του πρώτου Μαραθωνίου, αγώνισμα που καθιερώθηκε με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Σήμερα, 130 χρόνια μετά από τη διοργάνωση του πρώτου Μαραθωνίου, τιμούμε επίσης την εκατονταετή επέτειο των δεύτερων Ολυμπιακών Αγώνων, που διεξήχθησαν στο Παρίσι το 1924.

Στο πλαίσιο των πολιτιστικών εκδηλώσεων για τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2024, η έκθεση φιλοδοξεί να δείξει πώς, στο όνομα του αθλητισμού, ο συνδυασμός των επιστημονικών κλάδων της φιλολογίας, της ιστορίας, της ιστορίας της τέχνης και της αρχαιολογίας κατάφερε να δημιουργήσει αυτό το παγκόσμιο γεγονός.

Επιμέλεια έκθεσης:

Alexandre Farnoux, πρώην διευθυντής της Γαλλικής Σχολής Αθηνών, Καθηγητής ελληνικής αρχαιολογίας και ιστορίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης.

Violaine Jeammet, γενική επιμελήτρια του Τμήματος ελληνικών, ετρουσκικών και ρωμαϊκών αρχαιοτήτων στο Μουσείο του Λούβρου.

Χριστίνα Μητσοπούλου, αρχαιολόγος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας & Γαλλική Σχολή Αθηνών

ΣΤΙΣ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΥ: Η ΞΕΧΑΣΜΕΝΗ ΓΑΛΛΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ

Αρχικά, η έκθεση έχει ως στόχο να ρίξει φως στη δημιουργία των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων και να αναδείξει τον ρόλο που διαδραμάτισε η Γαλλία, και ιδιαίτερα το Παρίσι, πέραν του Pierre de Coubertin, του κατ' εξοχήν προσώπου που έμεινε στην ιστορία. Έτσι αναδύονται λιγότερο γνωστές έως τώρα προσωπικότητες όπως ο Δημήτριος Βικέλας, ο Michel Bréal ή ο Σπυρίδων Λάμπρος. Στην προσπάθεια να κατανοήσουν τον ελληνικό αθλητισμό μέσω της μελέτης των αρχαίων κειμένων και των αρχαιολογικών μαρτυριών, οι συγκεκριμένοι ιστορικοί και λόγιοι επανεφεύραν τους αγώνες της Αρχαίας Ελλάδας.

Με κύριο μέλημα την προώθηση της ειρήνης μέσω του αθλητισμού, οι πρωτοβουλίες του Βαρόνου Pierre de Coubertin κορυφώνονται με το ιδρυτικό ολυμπιακό συνέδριο, που διοργανώνεται από την Ένωση γαλλικών αθλητικών σωματείων στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης τον Ιούνιο του 1894. Έτσι, οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες διοργανώνονται το 1896 στην Αθήνα και έπειτα το 1900 στο Παρίσι στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκθεσης.

ΤΟ ΚΥΠΕΛΛΟ ΒΡÉΑΛ

Ο ιστορικός, γλωσσολόγος και θεωρητικός της εκπαίδευσης Michel Bréal (1832-1915), ο οποίος ζούσε στο Παρίσι και συμμετείχε στο ιδρυτικό συνέδριο στη Σορβόννη, είχε την επιθυμία να αναβιώσει τον Μαραθώνιο Δρόμο βασιζόμενος σε μια νέα ανάγνωση των αρχαίων ιστορικών πηγών. Είναι ο πατέρας ενός σύγχρονου αθλήματος, αναγνωρισμένου παγκοσμίως.

Το κύπελλό του προσφέρθηκε το 1896 στον πρώτο νικητή του αγώνα, τον Έλληνα Σπύρο Λούη. Πρόκειται για το πιο φημισμένο ολυμπιακό τρόπαιο με έντονες ιστορικές και συμβολικές συνδηλώσεις.

Κατασκευασμένο στο Παρίσι από κάποιον ανώνυμο χρυσοχόο, υπό την καθοδήγηση του Bréal, το κύπελλο δεν έχει εκτεθεί ποτέ μέχρι στιγμής στην πόλη όπου δημιουργήθηκε. Αυτό το "παρισιακόν κομψοτέχνημα", όπως το παρουσίασε ο Σπυρίδων Λάμπρος στο ελληνικό κοινό μέσω του τύπου της εποχής, είναι ένα από τα κύρια εκθέματα της έκθεσης.

Το κύπελλο αποκτήθηκε από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) το 2012 με σκοπό να το καταστήσει προσιτό στο ευρύ κοινό εκθέτοντάς το με ελεύθερη πρόσβαση στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ).

LOUIS EMMANUEL ÉMILE GILLIÉRON (1850-1924), ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Στην ρίζα αυτής της επιμόρφωσης βρίσκεται ο καλλιτέχνης Émile Gilliéron (ο πατέρας), Ελβετός εγκατεστημένος στην Ελλάδα από το 1876, του οποίου η επέτειος ενός αιώνα από τον θάνατό του εορτάζεται το 2024. Αν και άγνωστος στο ευρύ κοινό, υπήρξε σχεδιαστής της ελληνικής βασιλικής οικογένειας και συνεργάτης πολλών αρχαιολόγων, Ελλήνων και ξένων, που δούλεψαν στην Ελλάδα την ίδια περίοδο. Κυρίως, ήταν ο επίσημος καλλιτέχνης των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896 και της Μεσολυμπιάδας του 1906. Στόχος της έκθεσης είναι να βοηθήσει τους επισκέπτες να κατανοήσουν το αντίκτυπο των αρχαιολογικών ανακαλύψεων της εποχής στους τρόπους επικοινωνίας, τη στιγμή της γένεσης των Αγώνων.

Βασισμένη στη μελέτη του αρχείου του εργαστηρίου που πρόσφατα κληροδότησε η οικογένεια Gilliéron στη Γαλλική Σχολή Αθηνών, η έκθεση παρουσιάζει για πρώτη φορά τις αρχαιότητες που ενέπνευσαν τον Émile Gilliéron και τις αντιπαραβάλλει με τα έργα που παράχθηκαν στο πλαίσιο των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων: γραμματόσημα, αφίσες, ταχυδρομικά δελτάρια, κύπελλα, αναμνηστικά.

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ: ΑΝΤΑΜΟΙΒΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΔΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Οι κοινωνικές και επαγγελματικές διασυνδέσεις του Émile Gilliéron τον κατέστησαν πρόσωπο-κλειδί για τη δημιουργία μιας νέας εικονογραφίας γύρω από τον Ολυμπισμό.

Η εμπειρία που αποκτά στο πεδίο μέσα από συνεργασίες του στις μεγάλες αρχαιολογικές ανασκαφές (Ακρόπολη των Αθηνών, Μαραθώνας, Βοιωτία, Εύβοια, κ.α.), του παρέχει ιδέες και πρότυπα που γίνονται τα θεμέλια αυτής της νέας ολυμπιακής εικονογραφίας. Χάρη στην αρχαιολογική του καλλιέργεια, χρησιμοποιεί κάθε γνωστή τεχνική αναπαραγωγής (σχέδιο, χύτευση, επιμετάλλωση, λιθογραφία, τυπογραφία, φωτογραφία κ.α.), για να δημιουργήσει κύπελλα και εποπτικά μέσα απαραίτητα για την κρατική επικοινωνία, ιδιαίτερα γραμματόσημα. Το γεγονός αυτό αποτελεί την αφορμή για την έκδοση των πρώτων αθλητικών γραμματόσημων στον κόσμο και σηματοδοτεί την γένεση του ολυμπιακού φιλοτελισμού.

Οι αρχαίες πηγές αξιοποιούνται επίσης για την επιτέλεση των αθλητικών κινήσεων των αρχαίων Ελλήνων, προκειμένου να προσαρμοστούν στα νέα αγωνίσματα.

Ωστόσο, ο σύγχρονος Ολυμπισμός που αναπτύχθηκε με αυτόν τον τρόπο αποτελεί ένα φαινόμενο του εικοστού αιώνα που τελικά διαφέρει αρκετά από τους αρχαίους αγώνες.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

L'olympisme. Une invention moderne, un héritage antique Alexandre Farnoux, πρώην διευθυντής της Γαλλικής Σχολής Αθηνών, Καθηγητής ελληνικής αρχαιολογίας και ιστορίας της τέχνης στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης. Violaine Jeammet, γενική επιμελήτρια του Τμήματος ελληνικών, ετρουσκικών και ρωμαϊκών αρχαιοτήτων στο Μουσείο του Λούβρου. Χριστίνα Μητσοπούλου, αρχαιολόγος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας & Γαλλική Σχολή Αθηνών.

Συνέκδοση Μουσείο του Λούβρου εκδόσεις / Hazan

23 x 28 cm, 336 σελίδες, 200 εικ. Τιμή : 45 € .

Quand les Grecs anciens faisaient du sport

Του Alexandre Farnoux, Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, Συνέκδοση Μουσείο του Λούβρου εκδόσεις / Hazan.

18 x 21 cm, 180 σελίδες. Τιμή: 27 €.

Louvre Olympique. Le sport dans la Grèce antique

Του Daniel Soulié, Μουσείο του Λούβρου.

Συνέκδοση Μουσείο του Λούβρου 14 x 19 cm, 64 σελίδες. Τιμή: 15,90 €. εκδόσεις / Courtes et Longues.

D'Olympie à Paris

Του Géraldine Elschner, εικονογράφηση του Antoine Guillorpe. Συνέκδοση Μουσείο του Λούβρου εκδόσεις / L'Élan vert. 24,5 x 32,6 cm, 36 σελίδες. Τιμή: 15,90 €.

Spirou

Συνέκδοση Μουσείο του Λούβρου / εκδόσεις Duruis. 20,5 x 28,5 cm, 52 σελίδες, Τιμή: 3,20€.

ΣΤΟ AUDITORIUM MICHEL LACLOTTE

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Δευτέρα 6 Μαΐου, 12:30 και 19:00

Παρουσίαση της Έκθεσης

Από τη Violaine Jeammet, Μουσείο του Λούβρου, τον Alexandre Farnoux, Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, τη Χριστίνα Μητσοπούλου, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας & Γαλλική Σχολή Αθηνών (Ελλάδα)

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Πέμπτη 23 και 30 Μαΐου στις 19:00

Κορυφαίοι αθλητές και αθλήτριες της Εθνικής Ολυμπιακής και Αθλητικής Επιτροπής της Γαλλίας θα συζητήσουν τη σχέση του σώματος με την προσπάθεια, τον πόνο, το θέαμα, όπως φαίνεται στα έργα της Αρχαιότητας, και θα θέσουν ερωτήματα για τα διάφορα ζητήματα αντιπροσώπευσης στον κόσμο του αθλητισμού, τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν.

Σε συνεργασία με τη Γαλλική Εθνική Ολυμπιακή και Αθλητική Επιτροπή

ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ

ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ

Επίσκεψη της έκθεσης

Κάθε μέρα στις 10:00

Σύντομη επίσκεψη της έκθεσης

Κάθε Παρασκευή στις 18:30, 19:00, 19:30 και 20:00

Επίσκεψη της έκθεσης για άτομα με ειδικές δεξιότητες

Το Σάββατο 8, 15 και 22 Ιουνίου στις 10:00

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ

Επίσκεψη της έκθεσης με έναν από τους επιμελητές της έκθεσης

Κυριακή 5 Μαΐου στις 15:00 : Χριστίνα Μητσοπούλου

Τετάρτη 15 Μαΐου στις 15:00 : Alexandre Farnoux

Παρασκευή 7 Ιουνίου στις 15:00 : Violaine Jeammet

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εκδηλώσεις ανατρέξτε στην αγγλική ή στη γαλλική έκδοση

ΛΙΣΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Οι εικόνες, κατόπιν διαπραγμάτευσης με το Μουσείο του Λούβρου, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά στο πλαίσιο της προώθησης της έκθεσης. Παρακαλείστε να ζητήσετε τις εικόνες από τη Διεύθυνση Τύπου του Λούβρου (coralie.james@louvre.fr) και να αναφέρετε τα δικαιώματα των φωτογραφιών (όπως αναφέρονται στις λεζάντες εικόνων παρακάτω). Επίσης να αποστείλετε ένα αντίγραφο του άρθρου στις διευθύνσεις : coralie.james@louvre.fr (Λούβρο) και communication@efa.gr (Επικοινωνία Γαλλικής Σχολής Αθηνών).

Για τις εικόνες ανατρέξτε στην αγγλική ή στη γαλλική έκδοση.

Λεζάντες εικόνων

1α. Ευφρόνιος, ερυθρόμορφος κρατήρας : *Ηρακλής και Ανταίος*. Τμήμα Ελληνικών, Ετρουσκικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων, Μουσείο του Λούβρου.
© RMN-Grand Palais (Musée du Louvre) / Stéphane Maréchal.

1β. Émile Gilliéron, Γραμματόσημο : 2η αναμνηστική έκδοση για τη Μεσολυμπιάδα του 1906. Χαράκτης, Louis Eugène Mouchon. Η εκτύπωση έγινε στην Αγγλία. Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο.
© Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο, Αθήνα.

2α. Τμήμα παιδικής σαρκοφάγου (ανάγλυφη πλάκα). Παράσταση ερωτιδίων (*Amorini*) σε στάσεις αθλητών. Ρώμη, 175-225 μ.Χ. Μουσείο του Λούβρου, Τμήμα Ελληνικών, Ετρουσκικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων, Παρίσι, μόνιμο δάνειο στο Εθνικό Μουσείο Αθλητισμού, Νίκαια
© RMN-Grand Palais (Musée du Louvre) / Gérard Blot.

2β. Émile Gilliéron. Εξώφυλλο του αναμνηστικού λευκώματος των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 1896 (όπου απεικονίζεται η *παιδική σαρκοφάγος* που ανήκει στο Μουσείο του Λούβρου). Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ).
© Collections Musée Olympique, Lausanne.

3. Το αργυρό κύπελλο Bréal, έμπνευση του Michel Bréal, διακοσμημένο με σκηνή από το ελώδες τοπίο του Μαραθώνα. Απονεμήθηκε στον Σπύρο Λούη, νικητή του Μαραθωνίου των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 1896.
© Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ).

4α. Émile Gilliéron. Σχέδιο για τα κύπελλα της Μεσολυμπιάδας του 1906, βασισμένα σε κάρτα του Καβιρίου (Σχεδιάσμα επιστολής σελ.1) Συλλογή Émile Gilliéron, Γαλλική Σχολή Αθηνών.
© Γαλλική Σχολή Αθηνών.

4β. Κύπελλο για το αγώνισμα του Μαραθωνίου Δρόμου και άλλα αγωνίσματα της Μεσολυμπιάδας του 1906, βασισμένο σε κάρτα του Καβιρίου. Θεσσαλονίκη, Ολυμπιακό Μουσείο.
© Ολυμπιακό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

5α. Γύψινη ανάγλυφη πλάκα (μοντέλο): το άθλημα του *δρόμου*, βασισμένο στον παναθηναϊκό αμφορέα του ζωγράφου του Βερολίνου (συλλογή Γρηγόρη Καλλιμανόπουλου, ΗΠΑ). Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, Ελλάδα.
© Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή.

5β. Émile Gilliéron, Γραμματόσημο : 2η αναμνηστική έκδοση για τη Μεσολυμπιάδα του 1906 που απεικονίζει αθλητές δρομείς, βασισμένη στον παναθηναϊκό αμφορέα του ζωγράφου του Βερολίνου, της συλλογής Γρηγόρη Καλλιμανόπουλου. Χαράκτης, Louis Eugène Mouchon. Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο, Αθήνα, Ελλάδα.
© Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο, Αθήνα.

6. *Χάλκινο ειδώλιο γυναίκας δρομέα*. Λακωνία (Ελλάδα), περ. 520-500 π.Χ. Βρετανικό Μουσείο, Λονδίνο.
© The Trustees of the British Museum.

7. Émile Gilliéron. Γύψινη ανάγλυφη πλάκα (μοντέλο) που απεικονίζει δύο πύκτες, βασισμένη σε παράσταση του ερυθρόμορφου Παναθηναϊκού Αμφορίσκου (ΕΑΜ).

© Γαλλική Σχολή Αθηνών.

8α. Σύγχρονο γύψινο αντίγραφο παλαιστών, βασισμένο στο αρχαίο σύμπλεγμα γνωστό ως *παλαιστές Médicis*. Τμήμα Ελληνικών, Ετρουσκικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων, Μουσείο του Λούβρου, Παρίσι.

© 2015 Musée du Louvre, dist. RMN-Grand Palais / Hervé Lewandowski.

8β. Émile Gilliéron. Γραμματόσημο με την παράσταση των παλαιστών Médicis. Αναμνηστική σειρά για τη Μεσολυμπιάδα του 1906. Χαράκτης Louis Eugène Mouchon. Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο, Αθήνα, Ελλάδα.

© Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο, Αθήνα.

9. Κώστας Δημητριάδης. *Δισκοβόλος*. Beaulieu-sur-Mer, Villa Kérylos (Εθνικά Μνημεία της Γαλλίας).

© Pascal Lemaître. Centre des monuments nationaux.

10. Luc-Olivier Merson. *Ο Μαραθωνομάχος*, 1869. Σχολή Καλών Τεχνών, Παρίσι>

© Beaux-Arts de Paris, dist. RMN-Grand Palais / image Beaux-Arts de Paris.

11. Émile Gilliéron. Γραμματόσημο: 1η αναμνηστική έκδοση για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας του 1896. Χαράκτης, Louis Eugène Mouchon. Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο, Ελλάδα.

© Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο, Ελλάδα.

Η έκθεση διοργανώνεται από το Μουσείο του Λούβρου, σε συνεργασία με τη Γαλλική Σχολή Αθηνών και τον εξαιρετικής σπουδαιότητας δανεισμό του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ).

εφα

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΣΝ / SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION